

Қазақстан Республикасындағы теміржолшылар мен көлік құрылысшылары Кәсіподағы құрылтай съезінде 1992 жылғы 26 наурызда бекітілген

Қазақстан Республикасындағы теміржолшылар мен көлік құрылысшылары Кәсіподағының кезектен тыс съезінде өзгертулермен және толықтырулармен 1995 жылғы 6 желтоқсанда бекітілген

«Қазақстан Республикасының теміржолшылар кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігінің IV съезінде өзгертулермен және толықтырулармен 2000 жылғы 21 қыркүйекте бекітілген

«Қазақстан Республикасының теміржолшылар кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігінің IV съезінде өзгертулермен және толықтырулармен 2010 жылғы 29 қыркүйекте бекітілген

Қазақстан Республикасының теміржолшылар кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігінің кезектен тыс VIII съезінде толықтырулармен 2014 жылғы 19 қараша бекітілген

Қазақстан Республикасы көлік саласы кәсіби одағы Бірлескен съезінде толықтырулармен 2014 жылғы 12 желтоқсан бекітілген

Өзгерістер мен толықтырулар «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі Орталық Кеңесінің 2022 жылғы 19 қантардағы №3 қаулысының 2 бабымен бекітілді

«Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі Орталық Кеңесінің 2016 жылғы 21 қазандағы №4.п.1. қаулысымен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген

Өзгерістер мен толықтырулар «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі Орталық Кеңесінің 2025 жылғы 26 ақпандағы №3 қаулысының 6 бабымен бекітілді

«Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігінің ЖАРҒЫСЫ

Астана қ.

Жалпы ұғымдар

«Теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіптік одағы» ҚБ (ҚАЗПРОФТРАНС) бұдан әрі (Кәсіподақ) - өзінің мүшелері - теміржол саласы қызметкерлерінің еңбек және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін көздеп, қорғау үшін еңбек, өндірістік-кәсіптік мүдделер қоғамдастығы негізінде ерікті түрде құрылып, тіркелген мүшелігі бар қоғамдық бірлестік.

Орталық Кәсіподақ Кеңесі (Кәсіподақ ОК) – Кәсіподақ Жарғысына сәйкес құрылған сайланбалы басқару органы, Кәсіподақ съездері аралығындағы кезеңде жұмыс істейді, Орталық Кеңес мүшелері съезде сайланады.

Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің (ОЖ) Атқару комитеті - жарғылық мақсаттар мен міндеттерді орындау үшін Кәсіподақтың Орталық кеңесінің отырысында сайланатын Кәсіподақ ОЖ сайланбалы жұмыс органы

Кәсіподақ төрағасы - сайланбалы жеке - дара атқарушы орган. Кәсіподақ съезінде сайланады, съездер арасындағы кезеңде Орталық Кәсіподақ Кеңесінің, Кәсіподақ ОК Атқару комитетінің жұмысына басшылық жасайды. Лауазымы бойынша съездің делегаты болып табылады

Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы - Кәсіподақтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды жүзеге асыру үшін Кәсіподақ съезінде сайланады

Кәсіподақтың филиалы - Кәсіподақтың Орталық кеңесінің шешімі бойынша құрылған Кәсіподақтың құрылымдық филиалы, заңды тұлға болып табылмайды

Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшесінің тексеру комиссиясы - олардың қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау ісін жүзеге асыру үшін конференцияда (жиналыста) сайланады

Мүшелік ұйым - әлеуметтік әріптестіктің тиісті деңгейінде Кәсіподақ құрамына қатысушы ретінде кіретін, кәсіподақ Жарғысын мойындайтын және сақтайтын жергілікті Кәсіподақ

Кәсіподақтың бастауыш ұйымы - тікелей кәсіпорынның (ұйымның) құрылымдық бөлімшесінде құрылған және Кәсіподақ мүшелерінен тұратын, қызметкерлердің өкілетті өкілі болып табылатын заңды тұлғалығы жоқ Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшесі.

Бастауыш ұйымның құрылымында цехтық кәсіподақ ұйымдары, кәсіподақ топтары құрылуы мүмкін.

Кәсіподақ комитеті (кәсіподақ комитеті) – бастауыш ұйымның сайланбалы алқалы тұрақты жұмыс істейтін басқарушы органы

Цех комитеті (Цехком) – бастауыш ұйымның құрамына кіретін сайланбалы алқалы тұрақты жұмыс істейтін басқарушы орган

Кәсіптік топ - ағымдағы жұмысты жүргізу үшін Кәсіподақ комитетінің шешімі бойынша құрылатын бастауыш ұйымның сайланбалы буыны. Кәсіподақ тобын кәсіподақ тобы басқарады.

Бастауыш Кәсіподақ ұйымының (кәсіподақ комитетінің, цехкомның) төрағасы – сайланбалы жеке-дара атқарушы орган. Жиналыста (конференцияда) сайланады

Негізгі жұмысынан босатылмаған бастауыш ұйымның төрағасы- негізгі жұмысымен қоса міндеттерді орындайтын сайланбалы жеке-дара атқарушы орган. Жиналыста (конференцияда) сайланады.

Негізгі жұмыстан босатылмаған Төраға ұжымдық шартта айқындалған талаптар мен тәртіп бойынша кәсіподақ жұмысын орындау үшін одан босатылады.

Кәсіподақ мүшесі - кәсіподақ мүшелігіне кіру туралы өз еркімен тілек білдірген, оның Жарғысын мойындайтын және сақтайтын, мүшелік Кәсіподақ жарналарын төлейтін жеке тұлға

Кәсіподақ есебі - Кәсіподақ Жарғысына сәйкес жүзеге асырылатын және кәсіподақ ұйымының саны мен сапалық құрамы туралы сенімділікті қамтамасыз ететін кәсіподақ мүшелерінің бастапқы есебі

Кәсіподақтық қызмет көрсету - қаржылық, салықтық, бухгалтерлік есептілігін, сондай-ақ Кәсіподақтың бастауыш ұйымдарының мамандар есебін жүргізу

Мүшелік жарналар - Кәсіподақ мүшесі Кәсіподақ Жарғысында белгіленген мөлшерде аударатын ақша сомасы

Ерікті жарналар - Кәсіподақ мүшесі болып табылмайтын ұйымның (кәсіпорынның) қызметкері Кәсіподақ Жарғысында белгіленген мүшелік жарналар мөлшерінен кем емес мөлшерде Кәсіподақ шотына аударатын ақша қаражатының сомасы.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Әрі қарай «Кәсіподақ» деп аталатын “Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы”ҚБ (ҚАЗКӨЛІККӘСП) өз мүшелерінің өндірістік және кәсіби мүдделерінің ортақтығы негізінде құрылған тәуелсіз, салалық, дербес қоғамдық бірлестік болып табылады.

1.2. Кәсіподақ заңды тұлға болып табылады, Қазақстан Республикасының Ата заңына, Заңдарына, халықаралық құқықтың көпшілік мақұлдаған нормаларына және осы Жарғыға сәйкес қызмет етеді.

1.3. Кәсіподақ жарғылық мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес кәсіподақтың басшы органдары бекітетін Жарғыны, құрылымды, құрылымдық бөлімшелер туралы Ережелерді, Кәсіподақтың ішкі қызметі үшін өзге де нормативтік және жергілікті актілерді дербес әзірлеуге және бекітуге құқылы.

Қызметтің басым бағыттарын айқындайды, кәсіподақ органдарын құрады, қызметін ұйымдастырады, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде тыйым салынбаған съездерді, жиналыстарды, конференцияларды және басқа да іс-шараларды өткізеді.

Кәсіподақ өз қызметінде барлық деңгейдегі мемлекеттік органдардан, саяси партиялардан және басқа да қоғамдық ұйымдардан, жұмыс берушілерден және олардың бірлестіктерінен тәуелсіз, оларға бағынбайды және есеп бермейді.

Кәсіподақтың олармен өзара қарым-қатынасы тең құқылы ынтымақтастық пен әріптестік қағидаттары негізінде құрылады.

1.4. Кәсіподақ басқа кәсіподақтармен ынтымақтасуға, еңбекшілердің құқықтары мен мүдделерін қорғау саласында жұмыс істейтін кәсіподақтардың

халықаралық бірлестіктеріне кіруге, сондай-ақ ынтымақтастық туралы шарттар, келісімдер жасасуға, халықаралық ұйымдармен бірлесіп іс-шаралар ұйымдастыруға, өткізуге және заңнамаға сәйкес еңбекшілердің еңбек және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін қорғауға бағытталған жобаларды іске асыруға, Республикалық және халықаралық кәсіподақ қозғалысына қатысуға, ынтымақтастық туралы келісімдер негізінде шетелдік кәсіптік одақтармен және басқа да қоғамдық ұйымдармен іскерлік байланысқа түсуге құқылы.

1.5. Кәсіподақ Қазақстан Республикасының барлық аумағында іс-әрекет жасайды.

1.6. Кәсіподақтың банктерде есептік және басқа шоттары, мөрі, мөр табаны, бекітілген үлгідегі бланкілері болады.

1.7. Орналасқан жері: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы, Д. Қонаев көшесі, 6 үй.

2. КӘСІПОДАҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАҚСАТТАРЫ ЖӘНЕ НЫСАНЫ, ОЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2.1. Кәсіподақ қызметінің мәні: Кәсіподақ мүшелерінің жеке, ұжымдық, кәсіби және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерін білдіру, көрсету және қорғау, қайырымдылық қызметіне қатысу, мәдени және спорттық-сауықтыру іс-шараларына қатысу, ақпараттық хабардар ету, патриоттық тәрбие болып табылады.

2.2. Кәсіподақ өз мүшелерінің еріктілігі, тең құқықтығы мен ынтымақтастығы негізінде олардың еңбек, кәсіби, сондай-ақ басқа да әлеуметтік-экономикалық құқықтарын, кепілдіктері мен мүдделерін қорғау мақсатында құрылады және қызмет етеді.

2.3. Кәсіподақ өзінің сайланған органдары арқылы өз мүшелерін қорғауға:

- кәсіподақ ұйымдарының қызметін біріктіру, бағыттау және үйлестіру;
- мемлекеттік билік органдарында және жұмыс берушінің алдында, соттарда өз мүшелерінің, мүшелік ұйымдарының құқықтары мен мүдделерін қорғау, прокурорлық қадағалау саласындағы нормативтік құқықтық актілерге наразылық білдіру туралы прокуратураға өтініш жасау;
- мемлекеттік органдардың өкілдерімен және жұмыс берушілермен келіссөздер жүргізуге, келісімдер, ұжымдық шарттар жасасу кезінде әлеуметтік әріптестік тарапы қызметін атқаруға және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыруға;
- Кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделеріне қатысты заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерді жетілдіру мәселелері бойынша мемлекеттік органдарға жүгінуге, олардың құқықтарын әлсірететін нормативтік құқықтық актілердің күшін жоюға қол жеткізуге;
- әлеуметтік-еңбек қатынастарына, оның ішінде еңбекақы төлеу мен нормалауды ұйымдастыруға, бюджет және салық саясатына, жұмыспен қамтуға, еңбекті қорғау мен қауіпсіздікке қатысты мәселелер бойынша қолданыстағы заңнамаға өзгерістер/толықтырулар енгізу туралы ұсыныстарды не заңдардың, өзге де нормативтік құқықтық актілердің жобаларына ұсыныстар әзірлеу ісіне қатысуға

не тиісті мемлекеттік органдарға енгізуге;

- мемлекеттік органдарға келісімдерде және ұжымдық шарттарда көзделген міндеттемелерді орындамайтын, ҚР еңбек заңнамасын, "Кәсіподақтар туралы" ҚР Заңын бұзатын тұлғаларды жауапкершілікке тарту жөнінде ұсыныстар енгізу;

- келісімдерде және ұжымдық шарттарда көзделген міндеттемелерді орындамайтын, ҚР Кәсіподақтар туралы заңнамасын бұзатын тұлғаларды жауапқа тарту бойынша мемлекеттік органдарға ұсыныстар енгізу;

- еңбек, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау туралы заңнаманың сақталуына қоғамдық бақылау жүргізу, өндірістегі жазатайым оқиғалар бойынша тергеуге қатысу;

- ұжымдық еңбек дауларын реттеуге қатысу;

- келісім комиссиясы, медиация мәселелері бойынша кәсіподақ мамандары мен активтерін оқыту, біліктілігін арттыру ісін ұйымдастыру;

- еңбек талаптары бойынша өндірістік объектілерді аттестаттауға қатысу;

- өмір сүру деңгейіне, отбасы бюджетіне, инфляцияға, жұмыссыздыққа, еңбекті қорғауға қатысты зерттеулерді жүзеге асыру және осы мәселелер бойынша мемлекеттің экономикалық саясатының әлеуметтік бағытына қол жеткізу;

- Кәсіподақ мүшелеріне оларды кәсіби даярлау және қайта даярлау, медициналық және зейнетақымен қамсыздандыруды ұйымдастыру, санаторий-курорттық емдеу және демалыс мәселелері бойынша жәрдем көрсету;

- өз мүшелері мен құрылымдық бөлімшелеріне ұйымдастырушылық, кеңес беру, құқықтық, материалдық, қайырымдылық көмек көрсетуге;

- өз өкілдерін қолданыстағы заңнамада көзделген тәртіппен Парламент Мәжілісінің және мәслихаттардың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың, аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің әкімдерінің, республиканың өзге де жергілікті өзін-өзі басқару органдарының мүшелерінің депутаттығына ұсынуға;

- Кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін жиналыстар, демонстрациялар, бейбіт шерулер, Заңда белгіленген тәртіппен өтетін шерулер, ереуілдер және басқа да жаппай акциялар ұйымдастыру және өткізуге;

- осы Жарғыда көзделген міндеттерді орындау үшін шаруашылық қызметті жүзеге асыруға, кәсіпорындар құруға, ақша қорларын қалыптастыруға, акциялар, басқа да бағалы қағаздар сатып алуға және кәсіпкерлік қызметті дамытуға;

- ақпараттық-кеңес беру, насихаттық және баспа қызметін жүзеге асыруға құқылы.

2.4. Кәсіподақ өз қызметін жүзеге асыру үшін:

- Қазақстан Республикасының заңнамасын, Жарғы ережелерін, кәсіподақ органдарының шешімдерін және жергілікті актілерді сақтауға;

- өкілеттіктер шегінде әлеуметтік-еңбек жанжалдарының алдын алу жөнінде шаралар қолдануға;

- кәсіподақ мүшелерінің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген ереуілдер, бейбіт жиналыстар, митингілер, шерулер, пикеттер және демонстрациялар ұйымдастыру және өткізу тәртібін сақтауын қамтамасыз етуге;

- кәсіподақтар мүшелері арасында олардың құқықтық, оның ішінде Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасының негіздері бойынша сауаттылығын

арттыру, еңбек дауларында келіссөздер жүргізе алуды дамыту және пәтуға қол жеткізу жөнінде түсіндіру жұмысын жүргізуге;

- қызметкерлердің ішкі еңбек тәртіптемесі мен еңбек тәртібі қағидаларын, сондай-ақ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қағидаларын сақтауына жәрдемдесуге;

- жарғыда айқындалған шарттар және тәртіп бойынша кәсіподақ мүшелеріне ақшаның түсуі және жұмсалуды туралы ақпарат беруге міндетті.

3. КӘСІПОДАҚҚА МҮШЕЛІК

3.1. Кәсіподаққа мүшелік-кәсіподақ мүшелерінің жеке тұлға, ал мүшелік ұйымдардың- заңды тұлға болуын қамтиды.

Кәсіподақ мүшесі басқа кәсіподақтарға мүше бола алмайды.

3.2. Кәсіподаққа мүше болу ерікті болып табылады. Кәсіподақ мүшелігіне қабылдау және одан шығу тиісті кәсіподақ ұйымына жазбаша түрде берілген жеке өтініш бойынша жеке тәртіппен жүргізіледі. Кәсіподаққа қабылдау және одан шығу туралы шешім:

- бастауыш ұйымның жиналысында - кәсіподақ мүшелерінің саны 30 адамнан кем болмаған кезде;

- бастауыш ұйым жиналысынан (конференциясының) ақпараты, 30 адамнан астам қатысушысы бар кәсіподақ комитетінің отырысында қабылданады.

Кәсіподақ мүшелерін есепке алу бастауыш ұйымда негізгі жұмыс орны бойынша есепке алу карточкалары бойынша немесе электрондық жеткізгіште жүзеге асырылады.

3.3. *Алынып тасталды.*

3-бөлімде кейбір тармақтарды алып тастауға және жаңа тармақтарды қосуға байланысты нөмірлеу өзгертілді.

3.3. Кәсіподақтық өтілі Кәсіподақ мүшесіне қабылдау туралы шешім қабылданған күннен бастап есептеледі және Кәсіподақ беретін жеңілдіктерді пайдаланған кезде ескеріледі.

3.4. Кәсіподақ жарналары белгіленген мөлшерде төленген жағдайда кәсіподақ өтілі мен мүшелігі сақталады:

— саны/штаты қысқаруына, таратылуына байланысты еңбек шарты бұзылған қызметкерлер - оларды сала ұйымында, кәсіпорнында жұмысқа орналастырған сәтке дейін, бұл ретте жұмысқа орналасу мерзімі 3 айдан аспауы тиіс;

- жасы, мүгедектігі бойынша зейнеткерлікке шығуына байланысты жұмысын тоқтатқандарға;

- жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шарты бұзылған және заңнамада белгіленген тәртіппен жұмыс берушінің актісіне таласты қызметкерлер, бұл ретте сала ұйымында, кәсіпорнында одан әрі жұмысқа орналасу мерзімі кемінде 3 ай болуға тиіс.

3.5. Кәсіподақ мүшесінің:

- Кәсіподақ пен оның органдары жағынан өзінің еңбек, кәсіби, әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен мүдделерінің өкімет органдарында, жұмыс берушінің алдында, сот және басқа органдарда қорғалуына;

- кәсіподақ органдарынан кеңес сұрауға, сонымен қатар, арызбен, ұсыныстармен

жүгінуге және жүгіністің байыбы бойынша жауап алуға;

- еңбек және басқа дауларды шешу кезінде кәсіподақ органдары көрсететін тегін құқықтық көмекті пайдалануға;

- Кәсіподақ қаржысынан материалдық және қайырымдылық көмек алуға;

- Кәсіподақ органдарын сайлауға және сайлануға;

- Кәсіподақ қызметіне қатысуға, ұсыныстар енгізуге және кез-келген деңгейдегі Кәсіподақ қызметіне байланысты мәселелерді еркін талқылауға, сайланбалы органдардың қызметіне баға беруге, олардың қызметі жөнінде ақпараттар алуға;

- Кәсіподақ жасасқан шарттарда және келісімдерде және келісімдерде қаралған қосымша жеңілдіктер мен өтемақыларға құқығы бар.

3.6. Кәсіподақ қаражатынан материалдық және қайырымдылық көмек алу құқығы, қосымша жеңілдіктер мен өтемақылар Кәсіподақ мүшелігіне алғаш кірген күннен бастап 6 ай өткен соң күшіне енеді.

Кәсіподақ қаражатынан материалдық және қайырымдылық көмек алу құқығы, Кәсіподақ мүшелігіне қайта кіретін қызметкерлерге қосымша жеңілдіктер мен өтемақылар кәсіподақ мүшелігіне қабылданған күннен бастап 6 ай өткен соң түседі.

3.7. Кәсіподақ мүшесі:

- Жарғыны бұзбауға, бастауыш ұйымның және барлық деңгейдегі кәсіподақ органдарының қабылдаған шешімдерін орындауға;

- белгіленген тәртіп пен мөлшерде ай сайын мүшелік жарналарды төлеуге;

- еңбек және ұжымдық шарттарда (келісімдерде) қаралған міндеттерді орындауға;

- Кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделері қорғалғанда оларға тілектестік білдіруге, Кәсіподақтың ұжымдық іс-әрекеттерін қолдауға.

- Кәсіподақтық қозғалысқа зиян келтіретін әрекеттерге кедергі жасауға міндетті;

3.8. Кәсіподаққа мүшелік одан шыққан немесе шығарылған кезде тоқтатылады. Кәсіподақтан шығу туралы мәселені Кәсіподаққа қабылдау құқығы бар органдар Кәсіподақ мүшесінің жеке өтініші негізінде қарайды.

Кәсіподақтан шығару туралы мәселе Кәсіподақ мүшесінің жарғылық міндеттерін орындамауы, сондай-ақ кәсіподақтың бірлігіне нұқсан тигізіп, зиян келтіретін іс-әрекеттер жасаған жағдайда қаралады.

Кәсіподақ мүшесінің қабылданған шешімге үш ай мерзімде жоғары тұрған Кәсіподақ органына шағымдануға құқығы бар.

Кәсіподақтан шығарылған Кәсіподақ мүшелігіне жалпы негізде қабылдануы мүмкін, бірақ шығарылғаннан кейін 6 айдан ерте болмауы қажет.

3.9. Кәсіподақ мүшесі жарғылық міндеттерді орындамауына байланысты Кәсіподақ беретін жеңілдіктерден алты ай мерзімінде пайдалану құқығынан айырылады.

3.10. Кәсіподақ беретін жеңілдіктерді пайдалану құқығынан айыру туралы шешім және кәсіподақтан шығару туралы шешім Кәсіподаққа қабылдауға құқығы бар органдар, сонымен қатар жоғарыда тұрған сайланбалы кәсіподақ органдары, кейін бастауыш ұйымын хабардар ете отырып қабылданады. Аталған шешім кәсіподақ мүшесінің қатысуымен қабылданады. Егер ол дәлелді себепсіз қатыспаған жағдайда мәселе оның қатысуынсыз шешіледі.

Шешім, егер оған жиналысқа қатысушылар немесе сайланбалы органның отырысына қатысушы мүшелерінің үштен екісі дауыс берген жағдайда, кворум бар болғанда қабылданған болып саналады.

3.11. Жұмыстан босатылуына немесе басқа жұмысқа ауысуына байланысты бастауыш ұйыммен байланысын үзген Кәсіподақ мүшесі осы кәсіпорынның (ұйымның) бастауыш ұйымының кәсіподақ есебінен шығарылады.

3.12. Кәсіподақ мүшесі, жасына, мүгедектігіне байланысты зейнеткерлікке шығуына байланысты жұмысын тоқтатқан, штаттың қысқаруына, мекеменің, кәсіпорынның таратылуына байланысты уақытша жұмысынан айырылған Кәсіподақ мүшелерінен басқа, үш ай қатарынан себепсіз мүшелік жарналарын төлемейтіндер Кәсіподақтан шығарылады.

3.13. Кәсіподақтан шыққанға немесе шығарылғандарға Кәсіподаққа төленген мүшелік жарналары қайтарылмайды.

3.14. Кәсіподақтарға мүше болу Қазақстан Республикасының заңдарымен кепілдік берілген азаматтардың еңбек, әлеуметтік-экономикалық, саяси, жеке құқықтары мен бостандықтарын қандай да бір шектеуге әкеп соқпайды.

Жұмыс бойынша өсу барысында кемсітуге, сондай-ақ қызметкердің кәсіподаққа мүше болуы, оған кіруі немесе одан шығуы себебінен жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзуға тыйым салынады.

Кәсіподаққа кіруге ниет білдірген жағдайда қызметкерге қорқыту немесе басқа да заңсыз әрекеттермен әсер етуге тыйым салынады.

3.16. Кәсіподақ қызметіне белсенді қатысқан Кәсіподақ мүшелеріне:

- алғыс берумен;
- Кәсіподақ белгісімен, грамоталарымен;
- Кәсіподақ филиалының грамоталарымен;
- ақшалай сыйақылармен, бағалы сыйақылармен, кәдесыйақылармен;
- демалыс үйлеріне, санаторий-курорттық емделуге жолдамалармен, туристік жолдамалармен көтермелеу шараларымен құрмет көрсетілуі мүмкін.

4. КӘСІПОДАҚТЫҢ ҚҰРЫЛУЫ МЕН ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

4.1. Кәсіподақ өндірістік-салалық белгі бойынша құрылады және өзінің қызметін келесі қағидаттар:

- салалық кәсіподақ қозғалысының бірлігі;
- кәсіподаққа өз еркімен кіру және одан өз еркімен шығу;
- кәсіподақ органдарының төменнен жоғарыға дейін сайланбалы болуы, олардың Кәсіподақ мүшелерінің және жоғары кәсіподақ органдарының алдында есеп беруі;
- Кәсіподақтың сайланбалы органдары жұмысының алқалы болуы, қабылданған шешімдер мен тапсырмалардың орындалуына жеке жауапкершілігі;
- әлеуметтік әріптестік органдары мен Кәсіподақтың жоғарғы органдары шешімдерінің төменгі органдар мен Кәсіподақ мүшелері және мүшелік ұйымдары үшін орындалуының міндеттілігі;
- кәсіподақ органдары мен ұйымдарының Кәсіподақ Жарғысын және

Кәсіподақтың басқа жергілікті актілерін бұзып қабылдаған шешімдерін Кәсіподақтың жоғары органдарының күшін жоюы және тоқтатуы;

- бірыңғай қаржылық саясат;

- кәсіподақ кадрларын және активін оқыту, біліктілігін көтеру және кадр резервін сапалы дайындауға негізделген бірыңғай кадрлық саясат негізінде құрады.

4.2. Кәсіподақ өз практикалық іс-қызметінде аумақтық (облыс, республикалық дәрежедегі қала, астана деңгейіндегі) кәсіподақтар бірлестіктері және жергілікті кәсіподақтармен достық байланыс пен іскерлік ынтымақтастық және серіктестік негізінде қарым-қатынас жасайды:

- Кәсіподақ құрамына кіретін кәсіподақ бастауыш ұйымдарына, жергілікті кәсіподақтарға ұжымдық келіссөздер жүргізуге және ұжымдық шарттар мен келісімдер жасасуға, еңбек даулары мен шиеленістерді шешуге жәрдем көрсетеді;

- бірлесе және келісіп аймақтық мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды, жергілікті атқарушы органдармен, жұмыс берушілермен, кәсіподақ қызметкерлері мен кәсіподақ мүшелерін әлеуметтік және өзара қолдау үшін әлеуметтік әріптестік орнатады;

- Кәсіподақ ықпалын нығайтуға және сала мен аймақты әлеуметтік-экономикалық бағдарламасын іске асыруға, кәсіподақтың орталық органдарының шешімдерін орындауға бағытталған шараларды іске асырады;

- кәсіби одақтар мен кәсіподақтар мүшелерінің, соның ішінде халықаралық кәсіподақ қозғалысының құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін бірлескен акциялар өткізеді.

4.3. Осы бірыңғай Жарғының шегінде Кәсіподақ құрылымына мыналар:

- бастауыш ұйымдар;

- филиалдар;

- жергілікті кәсіподақтар кіреді.

4.4. Съезд жұмысына сайланған делегаттардың кемінде үштен екісі қатысса, онда ол заңды болып саналады.

Жиналыс жұмысына осы кәсіпорынның (ұйымның) бастауыш Кәсіподақ ұйымының есебінде тұрған кәсіподақ мүшелерінің жартысынан көбі қатысса, жиналыс заңды болып саналады.

Конференцияның жұмысына сайланған делегаттардың кемінде үштен екісі қатысса, онда ол заңды болып саналады.

Сайланбалы органдардың отырыстарының жұмысына сайланбалы органдар мүшелерінің кемінде 50% қатысса, онда бұл отырыстар заңды болып саналады.

4.5. Съездерде, жиналыстарда, конференцияларда, Кәсіподақтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің сайланбалы органдарының отырыстарында шешімдер, егер Жарғының басқа тармақтарымен өзге көзделмесе, кворум болған жағдайда, делегаттардың, жиналыстарға қатысушылардың, сайланбалы органдар мүшелерінің көпшілік дауыстарымен қабылданады.

4.6. Кез келген шешімді қабылдау кезінде дауыс беру нысаны (ашық, жабық) съезд, жиналыс, конференция делегаттарымен, сайланбалы органдар отырыстарының қатысушыларымен анықталады.

4.7. Айрықша жағдайларда (төтенше жағдай, карантиндік шаралар және

т.б.) съезды, жиналыстар, конференциялар, Кәсіподақтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің сайланбалы органдарының отырыстары бейне-конференц-байланыс, коммуникациялардың басқа құралдарының көмегімен немесе жазбаша нысанда сауалнама жүргізу жолымен өткізілуі мүмкін.

4.8. Барлық деңгейдегі, сайланбалы органдардың төрағаларын сайлау жиналыс, конференция, съезд тиісті кәсіподақ органдарының есептік баяндамасын және ревизиялық комиссияның баяндамасын тыңдағаннан және талқылағаннан соң және олар бойынша шешім қабылдағаннан кейін жүргізіледі.

Кәсіподақ төрағасының, Кәсіподақ филиалы төрағасының лауазымына сайлау үшін кандидатуралар теміржол саласында жұмыс істейтін, Кәсіподақтың сайланбалы органдарында үш жылдан кем емес кәсіподақ жұмысының өтілі бар Кәсіподақ мүшелерінің арасынан ұсынылады.

Бастауыш ұйымның төрағасы болып осы кәсіпорында бір жылдан кем емес жұмыс істейтін Кәсіподақ мүшесі ғана сайлана алады.

4.9. Кәсіподақтың барлық сайланбалы органдарының өкілеттік мерзімі – 5 жыл.

4.9.1. Бастауыш ұйымдардың, Кәсіподақ филиалдарының, жергілікті Кәсіподақтардың және Кәсіподақтың сайланбалы органдарының қызметі осы Жарғымен және олар туралы Кәсіподақтың Орталық Кеңесі бекіткен ережелермен, сондай-ақ Кәсіподақтың өзге де жергілікті актілерімен реттеледі.

Жергілікті Кәсіподақтардың қызметі жергілікті Кәсіподақтың Жарғысымен де реттеледі.

4.10. Кәсіподақтың бастауыш ұйымы.

4.10.1 Бастауыш ұйым Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшесі болып табылады және Кәсіподақ филиалының кәсіптік қызмет көрсетіледі.

Филиал болмаған жағдайда бастауыш ұйым Кәсіподақтың Орталық аппаратына кәсіптік қызмет көрсетуге қабылданады.

4.10.2. Бастауыш ұйымда ағымдағы жұмысты жүргізу үшін:
– Кәсіподақтың 30-дан аз мүшесін біріктіретін ұйымда - кәсіби ұйымдастырушы, топ активі;

- Кәсіподақтың 30 және одан да көп мүшелерін біріктіретін ұйымда кәсіподақ комитеті төраға басқаратын (Кәсіподақ комитеті), цех комитеті (цех).

4.10.3. Кәсіподақтың бастауыш ұйымы Құрылтай жиналысында ұйымдастырушылық-құқықтық нысандары мен меншік нысандарына қарамастан, темір жол саласының бір кәсіпорнының (мекемесінің, ұйымының) кемінде үш адамы не қызметкерлері болған кезде құрылады.

Құрылтай жиналысының өткізілетін күні мен орны туралы шешімді Кәсіподақтың тиісті филиалы, ол болмаған кезде - бастауыш ұйымды құруға ниет білдірген қызметкерлерден өтініш берілетін Кәсіподақтың Атқару Комитеті қабылдайды.

Құрылтай жиналысы өткізілгеннен және Кәсіподақтың бастауыш ұйымы құрылғаннан кейін Кәсіподақ филиалы кәсіподақтың Атқару Комитетіне барлық тиісті құжаттарды ұсынады.

Кәсіподақтың Атқару Комитеті шешім қабылдағаннан кейін бастауыш ұйым Кәсіподақ филиалына кәсіптік қызмет көрсетуге қабылданады.

Жұмыс берушінің құрылымдық бөлімшесінде орналасқан бастауыш

Кәсіподақ ұйымына Кәсіподақ филиалы кәсіби қызмет көрсетеді және оның құрылымдық буыны болып табылады.

4.10.4. Қажетінше не жылына кемінде бір рет өткізілетін жиналыс (конференция) бастауыш ұйымның жоғарғы органы болып табылады.

Кәсіподақ мүшелері жиналыстың (конференцияның) өткізілетін күні, күн тәртібі және орны туралы белгіленген мерзімнен кемінде екі апта бұрын хабардар етіледі.

Кезектен тыс жиналысты (конференцияны) кәсіподақ комитеті (кәсіподақ ұйымдастырушысы) өз бастамасымен және ұйым мүшелерінің үштен бірінің бастамасы бойынша немесе жоғары тұрған кәсіподақ органының ұсынысы бойынша шақырады. Кәсіподақ мүшелері кезектен тыс жиналыстың (конференцияның) өткізілетін күні, күн тәртібі және орны туралы оны өткізуден кемінде бір апта бұрын хабардар етіледі.

Егер жиналыс жұмысына бастауыш ұйым мүшелерінің жартысынан көбі қатысса, жиналыс заңды болып саналады.

Конференция, егер оның жұмысына сайланған делегаттардың кемінде үштен екісі қатысса, заңды болып саналады.

4.10.5. Жиналыс (конференция) Кәсіподақтың бастауыш ұйымының қызметіне қатысты кез келген мәселені шешуге құқылы. Жиналыстың (конференцияның) айрықша құзыретіне мыналар жатады:

- бастауыш Кәсіподақ ұйымы қызметінің басым бағыттарын айқындау;
- кәсіби органның, тексеру комиссиясының жұмысы туралы есептерді тыңдау және талқылау;
- бастауыш Кәсіподақ ұйымының (кәсіподақ ұйымдастырушысының), кәсіподақ органының және тексеру комиссиясының төрағасын сайлау;
- ұжымдық шарттың орындалуы туралы және еңбек жағдайларын жақсарту жөніндегі кешенді іс-шараларды орындау туралы комитет жұмыс берушісін тыңдау;
- қолданыстағы заңнамаға сәйкес Кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін акциялар өткізу туралы шешім қабылдау;
- бастауыш кәсіподақ ұйымының Кәсіподақ бюджетін бекіту және оның орындалуын бақылау;
- Келісім комиссиясының мүшелерін сайлау;
- Кәсіподақ құрамына оның құрылымдық бөлімшесі ретінде кіру немесе Кәсіподақтан шығу туралы шешім қабылдау.

4.10.6. Кәсіподақ комитетінің мәжілістері қажеттілігіне қарай, бірақ тоқсанына кемінде бір рет өткізіледі. Кәсіподақ комитеті тек тікелей жиналысының (конференцияның) қарауындағы мәселелерден басқа бастауыш ұйым қызметінің кез-келген мәселелері бойынша шешімдер қабылдауға құқылы және өз қызметінде жиналысқа (конференцияға) әрі кәсіподақтың жоғары органдарына есеп береді.

4.10.7. Кәсіподақ комитетінің шешімі бойынша кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың құрылымдық бөлімшелерінде кәсіподақ топтары, цехтік кәсіби ұйымдар құрылуы мүмкін, оларға өз бөлімшесінің шеңберіндегі ағымдық мәселелерді шешу үшін бастауыш ұйымының құқы берілуі мүмкін

4.10.8. Кәсіподақтың бастауыш ұйымы: Кәсіподақтың, Жергілікті

кәсіподақтың есептік құжаттарының негізінде белгіленген үлгідегі мөрге, бланктер мен мөртабандарға ие болуға құқылы.

4.10.9. Бастауыш кәсіподақ ұйымдарының территориялық бытыраңқы жағдайына байланысты тиісті филиалдың шешімімен кәсіподақтар Төрағалары кеңесі немесе тораптық кәсіподақ комитеттері құрылуы мүмкін.

4.10.10. Кәсіподақ комитетінің (цехкомының) төрағасы бастауыш ұйымның өкілетті өкілі болып табылады және:

- Кәсіподақ комитеті мен кәсіподақ жиналысының (конференциясының) құзыретіне жатпайтын жедел мәселелерді шешу;
- ағымдағы мәселелерді пысықтау және кәсіподақ комитеті мен жалпы жиналыстың (конференцияның) шешімдерін дайындау үшін уақытша комиссиялар, жұмыс топтарын құру, сарапшыларды, мамандарды, кәсіподақ белсенділерін кәсіподақ комитетінің жұмысына тарту;
- кәсіподақ комитетінің (цехкомның) отырыстарын шақыру және жүргізу, қабылданған шешімдер мен отырыстардың хаттамаларына қол қою;
- кәсіподақ комитетінің (цехкомның) штаттық қызметкерлерінің жұмысына басшылық жасау;
- Кәсіподақтың, Жергілікті кәсіподақтың сенімхаты бойынша ұжымдық шартқа қол қою;
- ақшалай операцияларды бекітілген сметаға сәйкес жүзеге асыру, келісімшарттар жасау;
- сайланбалы активтің оқыту ісін ұйымдастыру;
- Кәсіподаққа мүшелік жарналарды уақтылы, толық көлемде аударуға жауапты.

Кәсіби органның Төрағасы үшін қашықтан жұмыс істеу нысаны ТЖ режимі жарияланған жағдайда ғана қолданылады.

Кәсіподақ бастауыш ұйымының төрағасымен еңбек шартын сенімхат бойынша филиалдың төрағасы жасайды.

4.11. Кәсіподақтың Филиалы:

4.11.1. Кәсіподақтың Филиалы Кәсіподақ Орталық Кеңесінің шешімімен құрылады және өзі туралы Ережеге сәйкес әрекет етеді.

4.11.2. Кәсіподақтың филиалының банктерде есеп шоттар ашуға, белгіленген үлгідегі мөрі, бланктері, мөртабандары болуына құқылы.

4.11.3. Филиалдың жоғарғы органы болып, бес жылда бір реттен кем емес жиілікте шақырылатын конференция табылады. Конференцияның шақырылуы, өткізілу күні, жобаланған күн тәртібі туралы оның өткізілуінен кем дегенде екі апта бұрын хабарланады. Кезектен тыс конференция филиалдың сайланбалы органының бастамасымен, филиалға кіретін бастауыш ұйымдардың үштен бірінен кемі емесінің талап етуі немесе Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің ұсынысы бойынша шақырылады. Өткізілу күні, орны және күн тәртібі оның өткізілуінен кем дегенде бір апта бұрын хабарланады.

4.11.4. Кәсіподақ филиалының конференциясы:

- филиалдың Кеңесі мен тексеру комиссиясының қызметі туралы есептерді тыңдайды;
- филиалдың қызметінің негізгі бағыттарын анықтайды;
- филиалдың төрағасын, тексеру комиссиясының мүшелерін сайлайды;
- филиалдың Кеңесінің мүшелерін сайлайды немесе өкілеттіктерін растайды;

- филиалдың өміріне қатысты кез келген басқа мәселелерді шешеді.

4.11.5. Конференциялар аралығында филиалдың басқару органы болып филиал төрағасы басқаратын Кеңес саналады. Кеңестің отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ жылына кемінде бір рет өткізіледі.

4.11.6. Кеңес өзінің жұмысын Кәсіподақтың алдында тұрған мақсаттар мен тапсырмаларды есепке ала отырып, ұйымдастырады, сондай-ақ:

- Кәсіподақтың бастауыш ұйымдардың қызметін үйлестіреді, оларға практикалық көмек көрсетеді, олардың мүдделерін және кәсіподақ мүшелерінің мүдделерін тиісті мемлекеттік және сот органдарында, жұмыс берушілердің алдында білдіреді;
- жұмыс берушілермен немесе оның өкілетті тұлғаларымен келісімдердің негізгі ережелерін анықтайды;
- қажет болған жағдайда бастауыш ұйымдар Кеңес құрамына өкілеттігін табыстаған Кеңес мүшелерінің өкілеттігін растайды;
- филиалдың төрағасы өкілеттігін мерзімінен тыс тоқтатқан жағдайда сайлау өткізеді;
- филиалдың төрағасының орынбасарын (лар) және атқару комитетін сайлайды;
- Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің Атқару комитетіне аппараттың бюджетінің және штаттық кестесінің жобасын бекітуге шығарады;
- филиалдың жарғылық әрекетіне байланысты басқа да мәселелерді шешеді;
- өз қызметінде Кәсіподақ филиалының конференциясына және Кәсіподақтың Орталық Кеңесіне есепті.
- өз қызметінде Кәсіподақ филиалының конференциясына және Кәсіподақтың Орталық Кеңесіне есеп береді.

4.11.7. Ағымдағы жұмысты ұйымдастыру үшін Атқарушы комитет сайланады, оның мәжілістері қажеттілігіне қарай, бірақ әр тоқсанда кемінде бір рет өткізіледі.

4.11.8. Кәсіподақ филиалының Атқару комитеті:

- кәсіподақтың басшы органдарының, конференциялар мен филиалдың Кеңесінің шешімдерін, өз шешімдерін іске асыру бойынша нақты іс-қимылдарды жүзеге асырады және олардың орындалуын бақылайды;
- мемлекеттік органдармен және жұмыс берушілермен келіссөздер жүргізу үшін өз өкілдіктерін тапсырады;
- кәсіптік қызмет көрсететін кәсіпкомитеттердің (цехкомдардың) қызметін, олардың Жарғы ережелерін сақтауын және кәсіподақтың Жоғары тұрған органдарының шешімдерінің орындалуын үйлестіреді;
- бастауыш ұйымдардың кәсіподақ қаражатын мақсатты пайдалануын бақылайды;
- Кәсіподақтың алқалы органдарының Жарғысы мен шешімдеріне қайшы келетін бастауыш ұйымдар мен Кәсіподақ органдары шешімдерінің күшін жою туралы Кәсіподақ ОК Атқару Комитетіне өтініш жасайды, Кәсіподақ мүшелерін осындай шешімдердің мәні бойынша хабардар етеді;
- Кәсіподақ ОК Атқару Комитетіне бастауыш ұйым төрағасының Кәсіподақ Жарғысын және кәсіби органдардың шешімдерін орындамағаны үшін жеке жауапкершілігі туралы мәселені қарау туралы өтініш жасайды, оны мерзімінен бұрын босату туралы немесе Кәсіподақтың барлық құрамын мерзімінен бұрын

сайлау туралы ұсыныс енгізеді;

- кәсіподақ мамандары мен активтерін оқыту ісін ұйымдастырады және жүргізеді, жұмыс тәжірибесін зерделейді және таратады;
- филиалға пайдалануға берілген Кәсіподақтың мүлкі мен ақшалай қаражатына билік етеді;
- жұмыс берушілермен немесе олардың өкілетті тұлғаларымен келісімдердің негізгі ережелерін айқындайды;
- өз жұмысында конференцияға, филиал Кеңесіне, Орталық Кеңеске және Кәсіподақ ОК Атқару комитетіне есеп береді;
- конференцияны тікелей жүргізуге қатысты шешімдерді қоспағанда, филиал қызметінің барлық басқа мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

4.11.9. Филиалдың төрағасы:

- кәсіподақ сенімхаты негізінде әрекет етеді, материалдық жауапты тұлға болып табылады;
- филиал қызметіне басшылық жасайды, Кеңестің және филиал Атқару комитетінің құзыретіне жатпайтын кезек күттірмес мәселелерді жеке дара шешеді;
- филиалдың аппаратының штаттық қызметкерлерінің және бастауыш ұйымдар төрағаларының жұмысына басшылық жасайды, қолданыстағы заңнамаға сәйкес олармен еңбек шарттарын жасасады және оларды бұзады;
- жұмыс берушілермен және олардың бірлестіктерімен, мемлекеттік басқару органдарымен, кәсіподақ бірлестіктерімен және өзге де ұйымдармен сенімхат бойынша бөлімше Кеңесінің отырысында бекітілетін келісімге қол қояды;
- филиалдың Кеңесі мен Атқару Комитеті және кәсіподақтың жоғары тұрған органдары айқындаған өкілеттіктер шегінде қаржылық қызмет көрсетіп, ақшалай операцияларды жүзеге асырады;
- заңнамаға сәйкес жарғылық міндеттерді орындауға жауапты;
- лауазымы бойынша филиалдың кеңесі мен Атқару Комитетін басқарады;
- оған Кеңес пен филиалдың Атқару Комитеті, сондай-ақ Атқару Комитеті мен Орталық Кәсіподақ Кеңесі жүктеген басқа да функцияларды орындайды.

4.11.10. Филиал төрағасының өкілеттік мерзімі-бес жыл.

Филиал Төрағасымен еңбек шартын Кәсіподақтың Төрағасы жасайды.

4.11.11. Жиналыстар, сайланбалы органдардың мәжілістері олардың жұмысына жиналысқа қатысқандардың, сайланбалы органдар мүшелерінің жартысынан көбі қатысқан кезде, ал конференциялар және съездер - сайланған делегаттардың кемінде үштен екісі қатысқан жағдайда құқылы болып саналады;

4.11.12. Кворум болған жағдайда съездерде, конференцияларда, жиналыстарда, Кәсіподақтың сайланбалы органдарында және оның құрылымдық бөлімшелерінде шешімдер делегаттардың жиналысқа қатысқандардың, сайланбалы органдар мүшелерінің дауыс көпшілігімен қабылданады, егер Жарғының басқа тармақтарымен басқадай қарастырылмаса.

4.11.13. Кез-келген шешімдерді қабылдаған кездегі дауыс беру тәртібін (ашық, жабық) съездердің, конференциялардың делегаттары, жиналыстың, сайланбалы органдар мәжілістерінің қатысушылары белгілейді.

4.12. Жергілікті кәсіподақтар

4.12.1. Жергілікті кәсіподақтар заңды тұлға ретіндегі өзінің дербестігі мен

құқықтарын сақтайды, Қазақстан Республикасының Заңнамасына және өз жарғыларына сәйкес іс-қимыл жасайды.

- кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-еңбек құқығы мен мүдделерін қолданыстағы заңнамалардың, салалық келісімдер мен ұжымдық келісім-шарттардың негізінде қорғайды, кәсіподақтардың кадрларын нығайту, ұйымдастыру-қаржылық жұмысын мақсатты орындайды;

- құрылымдық бөлімшелерінің іс-қимылын үйлестіру жөніндегі жұмысты жүзеге асыратын, кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-экономикалық, еңбек құқықтары мен мүдделерін қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Жергілікті кәсіподақтар Жарғысы Кәсіподақ Жарғысы белгілеген мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келуі қажет.

4.12.2. Жергілікті кәсіподақтардың құрылымдық кәсіптік ұйымдары Кәсіподақтың құрылымдық филиалдарымен өзара ынтымақтастық жасауы тиіс.

4.12.3. Жергілікті кәсіподақтың Кәсіподақ құрамына кіруі жазбаша өтініш негізінде жасалады.

Кәсіподақ құрамына енгісі келетін Жергілікті кәсіподақ жазбаша өтініштерін:

- сайлау ұйымының шешімі, құрылтайлық құжаттар (кәсіподақ жарғысы, тіркеу жөнінде куәліктің көшірмесі және т.б.);

- Жергілікті кәсіподақтың саны туралы статистикалық деректерді;

- өзінің сайланбалы органдары тұратын жерді;

- Кәсіподақ Жарғысын қабылдау жөніндегі міндеттерін орындайтындығы жөніндегі қосымшалармен қоса ұсынады.

Жергілікті кәсіподақ Кәсіподақ құрамына енген кезден бастап Жарғыға сәйкес мүшелік жарналарды төлейді.

4.12.4. Кәсіподаққа мүшелік мына жағдайларда тоқтатылуы мүмкін:

- өкілетті ұйымның шешімі бойынша Жергілікті кәсіподақтың Кәсіподақтан шығатындығы жөнінде;

- Жергілікті кәсіподақтың тараған, қайта құрылған жағдайда;

- Жергілікті кәсіподақтың Кәсіподақ құрамынан шығаруға байланысты.

Жергілікті кәсіподақ Орталық Кеңестің сәйкесінше қаулы қабылдағаннан кейін Кәсіподақтан шығарылды деп саналады.

Осындай шешім қабылданғанға дейін Жергілікті кәсіподақ осы Жарғыға сәйкес өзінің құқықтары мен міндеттерін жүзеге асыруды жалғастыра береді.

Өз қызметін тоқтату (тарату) туралы шешім қабылдаған Жергілікті кәсіподақ бұл жайында Кәсіподақтың Орталық Кеңесіне хабарлаған сәттен бастап өзінің мүшелігін тоқтатқан болып есептеледі.

Кәсіподақтың Жарғылық талаптарын сақтамайтын, оның жоғары және басшы ұйымдарының шешімдерін орындаудан жүйелі түрде жалтаратын, Кәсіподақтың және оған кіретін мүше ұйымдардың мүдделері мен мақсаттарына нұқсан келтіретін, сондай-ақ белгіленген мөлшердегі мүшелік жарнаны дәлелсіз себеппен аудармайтын Жергілікті кәсіподақтардың Кәсіподақ қызметіне қатысуы туралы мәселені Орталық Кеңес шешеді.

Жергілікті кәсіподақтар басшысы және жергілікті кәсіподақтан жіберілген Орталық Кеңестің басқа мүшелері Кәсіподақтың Жарғысын бұзғаны және алты ай бойына белгіленген тәртіпте мүшелік жарнаны төлемегені үшін алты

айға Орталық Кеңесте дауыс беру құқығынан айырылуы немесе Орталық Кеңестің құрамынан шығарылуы мүмкін. Егер Жергілікті кәсіподақ белгіленген мерзім ішінде көрсетілген кемшіліктерді жоймаған және қарыздарды өтемеген жағдайларда, оның Кәсіподақ қызметіне қатысуы туралы мәселені Орталық Кеңес шешеді.

Жергілікті кәсіподақ Жарғыны бұзылушылықтарын жойған жағдайда Кәсіподақтың Атқару Комитеті олардың Орталық Кеңесте немесе Кәсіподақ құрамында қалу құқықтарын қалпына келтіру мәселесін Орталық Кеңеспен бекітілуін қарайды.

Жергілікті кәсіподақты Кәсіподақтан, оның құрамынан шығару туралы шешімді көрсетілген негіздерде Орталық Кеңес қабылдайды және кворум болған жағдайда, отырысқа қатысып отырған Орталық Кеңес мүшелерінің кемінде үштен екі бөлігі жақтап дауыс берсе, шешім қабылданған болып саналады.

Жергілікті кәсіподақ мүшелігін тоқтатқан мүше ұйымдардың Кәсіподақ меншігіне, сондай-ақ төлеген мүшелік жарналарына және өздері Кәсіподаққа берген мүлікке құқықтары болмайды.

4.12.5. Жергілікті кәсіподақтар:

- Кәсіподақ ұйымдарында өз ұйымдары және кәсіподақ мүшелері атынан өкілдік етуге, өз өкілдерін осы ұйымдарға жіберуге және сайлауға, оларды кері шақырып алуға және ауыстыруға;
- қызметкерлердің әлеуметтік-еңбек құқықтарына қатысты заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілер жобаларына Кәсіподақ ұсыныстарын әзірлеуге қатысуға;
- салалық келісім жасау және бекіту жөніндегі Кәсіподақтың қызметіне ұсыныстар енгізуге және қатысуға;
- кәсіподақ қызметінің жарғылық мәселелері бойынша Кәсіподақ ұйымдарына жүгінуге және тиісті ақпараттар, консультациялар мен көмек алуға, мемлекеттік ұйымдарда өз құқықтары мен мүдделерін құқықтық қорғауға;
- шетелдік және халықаралық кәсіподақ бірлестіктерімен, Халықаралық Еңбек Ұйымымен, теміржолшылар мен көлік құрылысшылары кәсіподақтарының халықаралық конфедерациясымен байланыстарды жүзеге асыруда Кәсіподақ ұйымдарының жәрдемін алуға;
- түрлі бағдарламалар әзірлеуге және Кәсіподақ қорларын құруға қатысуға;
- Кәсіподақ съездерінің, конференциялары мен сайланбалы ұйымдарының қарауына жобалық құжаттарды енгізуге;
- кәсіподақ кадрлары мен активтерін оқыту, ақпаратты алу және тарату үшін Кәсіподақтың мүмкіндіктерін пайдалануға;
- Кәсіподақ нышандарын бекітілген Ережеге сай қолдануға құқығы бар.

4.12.6. Жергілікті кәсіподақтар:

- Кәсіподақтың Жарғысын, ішкі кәсіподақ тәртібін сақтауға, Кәсіподақ ұйымдарының шешімдерін орындауға және олардың орындалуына жауапты болуға;
- Кәсіподақтың қызметіне қолдау көрсетуге және оның мақсаттары мен міндеттерін іске асыруға белсене қатысуға, Кәсіподаққа мүше ұйымдардың құқықтары мен мүдделерін қорғауда ынтымақтастық танытуға;
- Кәсіподаққа мүшелік жарналарды белгіленген тәртіпте, мерзімінде және

мөлшерде төлеуге;

- кәсіподақ мүшелігін өзара мойындауға;

Кәсіподақтың, басқа мүше ұйымдарының қызметіне зиян келтіретін және кәсіподақ ұйымдарының кәсіподақтар, салалық кәсіптік одақтардан, сондай-ақ өлкелік кәсіподақтар бірлестіктерінен жекешелейтін кез келген шараға бармауға;

- бастауыш кәсіподақ ұйымдарының, жергілікті кәсіподақтардың бір кәсіподақтан басқа кәсіподаққа алдын-ала өзара келіспей өтуіне жол бермеуге;

-өз жарғыларындағы, ережелеріндегі енгізілген өзгерістер мен толықтырулар және басшы кадрлар құрамындағы өзгерістер туралы өзгерістер енгізілгеннен кейінгі жеті жұмыс күні ішінде Кәсіподаққа хабарлауға;

- кәсіподақ мүшелерінің саны, Кәсіподаққа мүшелік және өзге жарналарды есептеу мен төлеуге байланысты қаржылық есеп туралы статистикалық мәліметтерді, басқа да ақпаратты Кәсіподақ ұйымдары белгілеген көлем мен тәртіпте Кәсіподаққа ұсынуға;

- Қазақстан Республикасының Парламенті мен жергілікті өкілді ұйымдар депутаттарын сайлауға қатысу, саяси партиялармен және қозғалыстармен шарттар мен келісімдер жасасу, халықаралық кәсіподақ бірлестіктеріне кіру және одан шығу туралы Кәсіподаққа хабарлауға;

- кәсіподақ кадрларын іріктеу, орналастыру мен оқыту, олардың кадр резервін жасақтау жөнінде Кәсіподақтармен консультациялар, бірыңғай кадрлық саясатын жүргізуге;

- Кәсіподақ ұйымдары ұсынған мәселелерді алқалық ұйымдарда қарауға;

- Салалық келісімнің жасалуына және орындалуына жәрдемдесуге;

- кәсіподақтардың ұжымдық іс-қимылдарын Кәсіподақтың ұйымдастыруы мен жүргізуіне ынтымақтастық танытуға және оған қатысуға;

- Кәсіподаққа және оған кіретін мүше ұйымдардың мүдделеріне қысым жасайтын іс-қимылдарға жол бермеуге;

- өз қызметі туралы Кәсіподаққа мағлұмат беруге міндетті.

Осы міндеттер орындалмаған жағдайда Кәсіподақтың Атқару комитетінің мүше ұйымға тиісті ұсыныс енгізуге құқығы бар.

Мүше ұйымның сайланбалы органы ұсынысты қарап, бір ай мерзімде Кәсіподақтың Атқару комитетіне хабарлауға міндетті.

5. ЖЕРГІЛІКТІ КӘСІПОДАҚТАРДЫҢ ЖӘНЕ КӘСІПОДАҚТАРДЫҢ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІГІ

5.1. Жергілікті кәсіподақтар және Кәсіподақтар өздерінің тәжірибелік қызметінде осы Жарғының шеңберінде өзара тығыз іс-әрекетте болады:

- кәсіподақ кадрларын іріктеу мен оқыту, олардың резервін жасақтау жөнінде бірлесіп жұмыс жүргізеді;

- кәсіподақтар съездеріне, конференцияларына делегаттарды, кәсіподақ ұйымдарының басшы лауазымдарына сайлау үшін кандидатураларды өзара келіседі;

- кәсіподақтың бастауыш ұйымдарына, Кәсіподақ құрамына кіретін локальды кәсіподақтарға, кәсіподақтың жергілікті ұйымдарына ұжымдық келіссөздер жүргізуде, ұжымдық шарттар мен келісімдер жасауда; туындаған еңбек

дауларын шешуде жәрдем көрсетеді;

- кәсіподақтың бастауыш ұйымдарына тәжірибелік, ұйымдастырушылық, әдістемелік, құқықтық көмекті бірлесіп көрсетеді;
- тиісті аумақта бірыңғай заңгерлік кеңестерін, кәсіподақтар инспекцияларын құруға шаралар қабылдайды, ынтымақ, жұмыссыздарға көмек қорларын құруға жәрдемдеседі;
- бастауыш ұйым құруға, кәсіподақ ықпалын нығайтуға және сала мен аймақты дамытудың әлеуметтік-экономикалық бағдарламаларын іске асыруға, Кәсіподақ ұйымдарының шешімдерін, басқа да жалпы кәсіподақтық іс-шараларды орындауға бағытталған іс-шараларды жүзеге асырады;
- кәсіподақтардың және кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін қорғауда бірлескен акциялар өткізеді.

6. КӘСІПОДАҚТЫҢ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫ

6.1. Орталық Кеңес кем дегенде бес жылда бір рет шақыратын съезд Кәсіподақтың жоғарғы органы болып табылады.

Съезді өткізу күні мен орнын, күн тәртібін, өкілдік ету нормасын, съезд делегаттарын сайлау тәртібін Орталық Кеңес съезд жұмысын бастағанға дейін бір айдан кешіктірмей белгілейді.

Кезектен тыс съезд:

- орталық Кеңестің шешімі бойынша
- кәсіподаққа кіретін бастауыш ұйымдар мен Жергілікті кәсіподақтардың кемінде 1/3 мүшесінің талабы бойынша шақырылады.

Съезді шақыру күні, өткізу орны, күн тәртібі туралы оның өткізілу уақытына дейін екі аптадан кешіктірілмей жарияланады.

Егер оның жұмысына сайланған делегаттардың кемінде үштен екісі қатысса, съезд заңды болып саналады.

6.2. Кәсіподақ Съезі:

- Орталық Кеңес және Бақылау-ревизиялық комиссияның қызметі туралы есептерін тыңдайды және талқылайды, олардың жұмысына баға береді;
 - Кәсіподақ қызметтерінің бағдарламасын және кезекті міндеттерін белгілейді;
 - Кәсіподақтың Жарғысын, Жарғыға өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді.
- Съездер аралықтарында Жарғыға және Ережеге ішінара өзгерістер мен толықтырулар Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің мәжілісінде енгізілуі мүмкін және олар әрі қарай съезде бекітіледі;
- Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің мүшелерін сайлайды немесе Кеңес тікелей өкілеттеу қағидаты бойынша құрылған жағдайда, олардың өкілеттілігін растайды;
 - Кәсіподақ төрағасын және Бақылау-ревизиялық комиссияның мүшелерін сайлайды;
 - Кәсіподақтың қызметін тоқтату туралы шешімді қабылдайды;
 - Кәсіподақтың қызметіне байланысты кез-келген басқа шешімдерді қабылдайды.

6.3. Съездер аралықтарында Кәсіподақ төрағасы басқаратын Орталық Кеңес Кәсіподақтың басшы органы болып табылады. Орталық Кеңестің мәжілісі

қажеттілігіне қарай, бірақ жылына ең кемі бір рет өткізіледі әрі оның құрамына сайланған мүшелердің жартысынан астамы қатысқан жағдайда оның шешімі құқылы деп саналады.

6.4. Орталық Кәсіподақ Кеңесі:

- съезд шешімдерінің және Кәсіподақтың жарғылық міндеттерінің орындалуын ұйымдастырады және бақылайды;
- мемлекеттік, сот, шаруашылық органдар мен қоғамдық ұйымдарда Кәсіподақтың құқықтары мен мүдделерін көздейді, қорғайды;
- кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің қызметін үйлестіреді, оларға ұйымдастырушылық, әдістемелік, кеңес беру және құқықтық көмек көрсетеді;
- өз өкілдерін кәсіподақтар бірлестіктерінің құрамына сайлайды немесе жұмысына тартады;
- Кәсіподақ құрылтайшыларының (қатысушыларының) құрамын өзгертеді;
- Кәсіподақ төрағасының орынбасары (орынбасарлары) сайлауын өткізеді;
- Кәсіподақтың Орталық Кеңесі орталық аппаратының кірістері мен шығыстарының сметасын бекітеді;
- Кәсіподақ мүлкін иелену, пайдалану және оған билік ету мәселелері бойынша нормативтік сипаттағы шешімдер қабылдайды;
- Кәсіподақтағы еңбекақы мөлшері мен оның жүйесін белгілейді;
- Кәсіподақта есептер мен сайлау өткізу мерзімдері, сондай ақ тәртібі туралы шешім қабылдайды;
- Кәсіподақтың нормативтік, жергілікті актілерін, кәсіподақта есептік-сайлау науқанын өткізуді реттейтін актілерді бекітеді;
- қорларды, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерді, туристік агенттіктерді және т.б. құру, олардың есептерін тыңдау, басшыларын тағайындау туралы шешім қабылдайды;
- съезд алдында өз қызметі туралы есеп береді;
- Кәсіподақ Жарғысы мен қабылданған шешімдердің орындалуы туралы Кәсіподақ басшылары мен оның құрылымдық бөлімшелерінің есептерін тыңдайды;
- Атқару Комитетін сайлайды;
- өз өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Кәсіподақ Төрағасын, кәсіподақ төрағасының орынбасарының (орынбасарларының) сайлауын өткізеді;
- филиалды құру және жабу (қызметін тоқтату) туралы шешім қабылдайды;
- кәсіподақтың Бақылау – тексеру комиссиясы туралы Ережені, Кәсіподақ филиалы туралы Ережені, Кәсіподақтың бастауыш ұйымы туралы Ережені, оларға енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды бекітеді;
- съезд жүктеген басқа да функцияларды жүзеге асырады.

6.5. Кәсіподақ Орталық Кеңесінің өкілдік мерзімі- бес жыл.

6.6. Оперативтік және ағымдық жұмысты жүргізу үшін Кәсіподақтың ОК-сі Атқарушы Комитет сайлайды, оның құрамына Кәсіподақ Төрағасы лауазымы бойынша оның орынбасары (орынбасарлары) кіреді. Атқарушы Комитеттің мәжілісі қажеттілікке қарай, бірақ жылына ең кемі төрт рет өткізіледі және Атқарушы Комитет құрамына сайланған мүшелердің жартысынан астамы оның жұмысына қатысқан жағдайда құқылы деп саналады.

6.7. Кәсіподақ ОК Атқару комитеті:

- кәсіподақтың Орталық кеңесінің отырыстарын шақырады, оның күн тәртібін, өткізілетін күні мен орнын айқындайды
- съезд және кәсіподақ ОК шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді
- Кәсіподақ мамандары мен активтерін оқыту бойынша жұмысты ұйымдастырады және үйлестіреді, кәсіподақ қызметінің тәжірибесін жинақтайды және таратады
- Кәсіподақ орталық аппаратының құрылымы мен штат кестесін, санын бекітеді, кәсіподақ құрған бөлімшелер мен ұйымдардың басшыларын бекітеді
- Кәсіподақ филиалдарының кірістері мен шығыстарының сметасын бекітеді;
- Кәсіподақ филиалдарының бюджеті мен штат кестесін бекітеді
- Кәсіподақтың жоғары тұрған органдарына құрылымдық бөлімшелер ұсынатын статистикалық деректердің тізбесін айқындайды
- Кәсіподақтың Орталық Кеңесі айқындаған өкілеттіктер ауқымында Кәсіподақтың мүлкі мен ақшалай қаражатына ие болады
- Кәсіподақ мүлкін иелену, пайдалану және оған билік ету мәселелері бойынша нормативтік сипаттағы шешімдер қабылдайды
- Кәсіподақ мүшелерінің атынан салалық келісімдер мен ұжымдық шарттардың негізгі ережелерін айқындайды және олардың орындалуын бақылайды
- Кәсіподақтың жыл сайынғы жиынтық қаржылық есебін қарайды және бекітеді
- Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелері басшыларының Кәсіподақ Жарғысының орындалуы және қабылданған шешімдер туралы есептерін тыңдайды
- комиссиялар мен басқа да тұрақты немесе уақытша жұмыс органдарын құрады, оларға өкілеттік береді
- Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің жарғылық, қаржылық қызметін тексеру туралы шешім қабылдайды, заң бұзушылықтар анықталған кезде олардың банктік операцияларын мәселе түпкілікті шешілгенге дейін тоқтата тұрады
- еңбек жағдайлары бойынша өндірістік объектілерді аттестациялауды қаржыландыру туралы шешім қабылдауға құқылы (қажет болған жағдайда еңбек жағдайлары бойынша өндіріс нысандарын кезектен тыс аттестациялаудан өткізу туралы).
- бастауыш Кәсіподақ ұйымын құру, қызметін тоқтату туралы шешім қабылдайды;
- оған Орталық Кеңес жүктеген басқа функцияларды орындайды.

Қажет болған жағдайларда Кәсіподақ ОК Атқару Комитетінің шешімдері жазбаша түрде сауалнама жолымен қабылдануы мүмкін.

6.8. Кәсіподақтың Орталық Кеңесі Атқару Комитетінің өкілдік мерзімі - бес жыл.

6.9. Кәсіподақ Төрағасы:

- съездің, Орталық Кеңестің, Кәсіподақ ОК атқару комитетінің жарғылық міндеттерін, шешімдерін орындауды қамтамасыз етеді;
- съезге, ал съездер арасындағы өтпелі кезеңде - Орталық кеңеске есеп береді;
- Орталық Кәсіподақ кеңесінің, Кәсіподақ ОК Атқару комитетінің жұмысына басшылық етеді;
- мемлекеттік органдарда, жұмыс берушілер бірлестіктерінде, қоғамдық

бірлестіктерде, өзге де ұйымдарда, бұқаралық ақпарат құралдарында, сондай-ақ халықаралық ұйымдарда Кәсіподақ атынан өкілдік етеді;

- қажетті жағдайларда өтініштер жасайды, Кәсіподақ атынан өтініштер мен сауалдар жібереді;

- кәсіподақ бірлестіктерімен, жұмыс берушілер бірлестіктерімен, атқарушы органдармен, халықаралық ұйымдармен өзара қарым-қатынастар туралы келісімдер жасасады, кейіннен Кәсіподақ ОК Атқару Комитеті бекітеді;

- Орталық кеңес, Кәсіподақ ОК Атқару Комитеті айқындаған өкілеттіктер шегінде кәсіподақтың мүлкі мен ақшалай қаражатына билік етеді;

- Орталық Кеңеске Кәсіподақ төрағасының орынбасары (орынбасарлары) қызметіне сайлау үшін үміткерлер ұсынып, сондай-ақ Кәсіподақ Төрағасының орынбасарын (орынбасарлары) қызметінен босату туралы ұсыныс енгізеді;

- мамандар саясатын іске асырады, қажет болған жағдайда Кәсіподақтың сайланбалы органдарына сайланбалы лауазымды тұлғаларды тәртіптік жауапкершілікке тарту туралы, тіпті олардың сайланбалы өкілеттіктерін тоқтату жөнінде ұсыныс енгізеді;

- Кеңес Кәсіподағының орталық аппаратына басшылық қызмет жасайды, штаттық қызметкерлермен еңбек шартын жасасады және бұзады, оларды моральдық және материалдық көтермелеу шараларын айқындайды;

- өкімдер шығарады, Кәсіподақ атынан сенімхаттар береді және оларды Кәсіподақ төрағасының орынбасарының (орынбасарлары) беру тәртібін айқындайды;

- кәсіподақ ОК Атқару Комитетіне құрылатын кәсіпорындардың, ұйымдардың басшыларын тағайындау туралы ұсыныстар енгізеді, олардың функцияларын айқындайды

- оған Орталық Кеңес пен Кәсіподақ Орталық Комитетінің Атқару Комитеті жүктеген басқа да функцияларды орындайды.

Кәсіподақ төрағасы лауазымы бойынша Кәсіподақ съезінің делегаты, кәсіподақ ОК Орталық кеңесінің және Атқару Комитетінің мүшесі болып табылады, олардың отырыстарын жүргізеді.

6.10. Кәсіподақ төрағасының өкілеттілік мерзімі-бес жыл.

Кәсіподақ Төрағасымен еңбек шартын Орталық Кеңестің тапсырмасы бойынша Төрағаның орынбасары жасайды.

6.11. Съездер арасындағы кезеңде Кәсіподақ төрағасын өз бастамасы бойынша немесе басқа да негіздемелер бойынша, сондай-ақ Жарғыға қарама-қайшы келетін әрекеттері үшін лауазымынан босату туралы шешімді Кәсіподақтың Орталық кеңесі қабылдайды.

Кәсіподақ төрағасын лауазымынан босату туралы шешім және онымен еңбек шартын бұзу туралы шешім, жаңа Төраға сайлау туралы шешім, егер оған Орталық кеңес мүшелерінің кемінде үштен екісі дауыс берген жағдайда қабылданды деп саналады.

6.12. Кәсіподақ Төрағасының орынбасары (орынбасарлары) Кәсіподақ съезінің делегаты болып табылады, лауазымы бойынша Орталық Кеңестің және Атқару Комитетінің құрамына кіреді, міндеттерді бөлінуіне сәйкес өз қызметін жүзеге асырады.

Кәсіподақ Төрағасы болмаған кезде оның тапсырмасы бойынша

Кәсіподақ төрағасының өкілеттігін жүзеге асырады.

Кәсіподақ төрағасының орынбасары (орынбасарлары) атқаратын қызметінен:

- Кәсіподақ Төрағасының ұсынысы бойынша
- отырысқа қатысатын Орталық Кеңес мүшелерінің кемінде үштен екісінің талабы бойынша
- Кәсіподақ филиалының Кеңесінің отырысына қатысатын Кәсіподақ филиалының Кеңесі мүшелерінің кемінде үштен бірінің талабы бойынша босатылуы мүмкін.

7. КӘСІПОДАҚТАҒЫ САЙЛАУ ЖӘНЕ КӘСІПОДАҚ ОРГАНДАРЫН ҚҰРУ

7.1. Кәсіподақ сайлауы төменнен жоғарыға, бір мерзімде өткізіледі.

Өкілеттік мерзімдері:

- Кәсіподақтың бастауыш ұйымдарының кәсіби топтары, кәсіби ұйымдастырушылары, кәсіби органдары үшін - бес жыл;
- Кәсіподақтың, филиалдың және жергілікті Кәсіподақтардың басшы (сайланбалы) органдары үшін - бес жыл.

7.2. Кәсіподақта есептік-сайлау науқанының өтуі және өткізу мерзімдері туралы шешімді Орталық Кеңес қабылдайды.

7.3. Өкілдік нормасын, съезге, конференцияға делегаттарды сайлау тәртібін, сондай-ақ оларды өткізу күні мен орнын тиісті кәсіподақ органы белгілейді.

Бастауыш ұйымның, филиалдың төрағаларын, олардың орынбасарларын, тексеру комиссияларын кәсіби органның мүшелері және лауазымы бойынша тиісті ұйымдардың конференцияларының делегаттары деп таниды.

7.4. Жұмыс берушілердің өкілдері кез келген деңгейдегі кәсіподақтың сайланбалы органдарында тұра алмайды.

7.5. Кәсіподақтың Орталық Кеңесі мен филиалдың Кеңестері тиісті сайланған орган белгілеген квота бойынша съезде және конференцияда тікелей сайлануы немесе кері қайтарып алу, ауыстыру құқығымен тікелей делегация қағидаты бойынша құрылуы мүмкін.

Кәсіподақ ұйымдарының басшылары мен сайланбалы органдардың мүшелерін сайлаудағы дауыс беру нысанын жиналыс, конференция, съезд айқындайды.

Кәсіподақ төрағасы және Кәсіподақ филиалының лауазымына сайлану үшін үміткерлер Кәсіподақтың сайланбалы органдарында кемінде үш жыл жұмыс өтілі бар салада жұмыс істейтін кәсіподақ мүшелері қатарынан ұсынылады.

7.6. Жиналым болған жағдайда басқа үміткерлермен салыстырғанда дауысты ең көп алған және жиналысқа қатысушылардың, конференция, съезд делегаттарының, олардың жұмысына қатысқан сайланбалы кәсіподақ органдары мүшелерінің ең көп дауысын алған кандидаттар, кворум бар болғанда сайланды деп есептеледі.

7.7. Кәсіподақтан шыққан сайланбалы органдардың мүшелері тиісті

сайланбалы органның шешімімен олардың құрамынан шығарылады.

7.8. Қажет болған жағдайларда кәсіподақ органдарына мерзімінен бұрын сайлау немесе олардың құрамына:

- бастауыш ұйымдарда - комитеттердің кеңейтілген отырыстарында (бастауыш ұйым кәсіпорнының әрбір құрылымдық бөлімшесінен Кәсіподақтың 1 мүшесі бойынша)
- филиалдарда – филиалдың кеңестерінің отырыстарында
- Кәсіподақта - Кәсіподақтың Орталық кеңесінің отырысында қайта сайлау өткізілуі мүмкін.

Мерзімінен бұрын сайлау сайланбалы орган мүшелерінің немесе олардың басшыларының өкілеттіктері уақытынан бұрын тоқтатылған кезде немесе Кәсіподақ органы, оның басшысы қанағаттанарлықсыз жұмыс істеп, Кәсіподақ Жарғысын бірнеше рет бұзған жағдайда жоғары тұрған Кәсіподақ органының шешімі бойынша өткізіледі.

7.9. Есеп беру-сайлау науқаны Кәсіподақтың уәкілетті органы олардың құзыреттіліктеріне сәйкес бекіткен «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігінің кәсіподақ органдарында есеп беру-сайлау науқанын жүргізу жөніндегі нұсқаулық талаптарын қатау сақтаумен жүргізіледі.

8. КӘСІПОДАҚТЫҢ МЕНШІГІ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

8.1. Кәсіподақ - оған белгіленген тәртіппен берілген, кәсіподақ жарғыларының есебінен сондай-ақ шаруашылық, баспа және басқа қызмет кірістерінен Кәсіподақ құрған немесе сатып алған мүліктің иесі болып табылады.

8.2. Кәсіподақ мүлкін қалыптастыру көздері:

- қолданыстағы заңнамаға сәйкес ақшалай және өзге де нысандарда қалыптастырылатын Кәсіподақ мүлкі
- мүшелік кәсіподақ жарналары
- ерікті жарналар мен қайырымдылықтар
- шаруашылық, кәсіпкерлік және заңнамада тыйым салынбаған өзге де қызметтен түсетін түсімдер (кірістер)
- заңмен тыйым салынбаған басқа да түсімдер.

Қызметтің кез келген түрінен алынған кірістер жарғылық мақсаттарға жұмсалады.

Мүлік Кәсіподаққа меншік құқығымен тиесілі. Меншік нысанын иелену, пайдалану және оған билік ету, өзгерту тәртібін Кәсіподақтың Орталық кеңесі айқындайды.

Кәсіподақ өзіне тиесілі мүлікке қатысты заңнамаға қайшы келмейтін кез келген әрекеттерді жасауға құқылы.

Кәсіподақ мүшелерінің Кәсіподаққа төлеген мүшелік жарналарына құқығы жоқ.

8.3. Кәсіподақтың филиалдары мен бастауыш ұйымдары оларға Кәсіподақ берген мүлікті пайдаланады.

8.4. Кәсіподақтың ақшалай қаражаты ай сайынғы мүшелік кәсіподақ жарналарынан, ерікті жарналардан және Қазақстан Республикасының

зандарымен тыйым салынбаған өзге де түсімдерден құралады.

8.5. Ай сайынғы мүшелік кәсіподақ жарналары:

- еңбекақы төлеу қорына жататын есептеулердің барлық түрлерінен кемінде 1% (бір пайыз);
- штаттың қысқаруына, кәсіпорынның таратылуына және жұмыс істемейтін зейнеткерлерге байланысты жұмысын уақытша тоқтатқандар үшін мемлекет белгілеген ең төменгі жалақының 1% (бір пайызы);
- студенттер мен студенттерге арналған шәкіртақы мөлшерінің 1% (бір пайызы).

Аударымдар тәртібі ұжымдық келісімшартта немесе әкімшілік пен кәсіподақ ұйымы арасындағы келісімшартта белгіленуі мүмкін.

8.6. Ерікті жарнаның мөлшері белгіленген мүшелік кәсіподақ жарнасынан жоғары бола алмайды.

8.7. Кәсіподақта мүшелік үшін кәсіподақ жарналарын жинау мен бөлудің бірыңғай тәртібі белгіленеді.

Мүшелік кәсіподақ жарналары Кәсіподақ мүшесінің өтініші бойынша еңбекақы төлеу қорына жататын есептеулердің барлық түрлерінен қолма-қол, ақшасыз аударымдар арқылы төленеді және мемлекеттік, сот органдарында, жұмыс берушілер алдында Кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен мүдделерін қорғауға, Кәсіподақ мүшелеріне құқықтық көмек көрсетуге, Кәсіподақ мүшелерін әлеуметтік қорғауға бағытталған ынтымақтастық қорларын және басқа да қорларды құруға, Кәсіподақ мүшелерін және Кәсіподақ мүшелерінің заңды құқықтарын, ақпараттық және әдістемелік жұмысты, Кәсіподақ мамандары мен активтерін оқыту, сондай ақ басқа да жарғылық мақсаттарды қорғау акцияларын өткізуге арналады.

Мүшелік кәсіподақ жарналарын қолма-қол ақшасыз төлеу тәртібі келісімде, ұжымдық келісімшартта Кәсіподақ жарғысында белгіленген мөлшерде белгіленеді.

Кәсіподақтың бастауыш ұйымдарының Кәсіподақ мүшелерінің мүшелік жарналары толық көлемде (жалпы алымның 100 пайызы) Кәсіподақтың есеп шотына аударылады.

Мүшелік кәсіподақ жарналары (жалпы алым) ай сайын келесі мөлшерде бөлінеді:

- бастауыш кәсіподақ ұйымының қызметін жүзеге асыру үшін 68 %;
- бөлімшелердің қызметін жүзеге асыру үшін 23 %;
- Орталық Кәсіподақ кеңесі мен орталық аппараттың қызметін жүзеге асыру үшін 7%.
- 2% Кәсіподақ Қазақстан Республикасының Кәсіподақтар Федерациясына аударылады.

Кәсіподақтың мүшелік ұйымы болып табылатын Жергілікті Кәсіподақ ай сайын Кәсіподақтың шотына жалпы алымның 9% аударылады, оның ішінде:

- Орталық Кәсіподақ кеңесі мен орталық аппараттың қызметін жүзеге асыру үшін 7%.
- 2% кәсіподақ Қазақстан Республикасының Кәсіподақтар Федерациясына аударылады.

8.8. Кәсіподақтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің қаражаттары осы Жарғыда қарастырылған қызметті қамтамасыз ету үшін олар бекіткен

сметаларға сәйкес жұмсалады.

8.9. Жоғары тұрған кәсіподақ органдарына қаржылық есептер жылына бір рет беріледі.

8.10. Ай сайынғы кәсіподақ жарналарын себепсіз аударуды тоқтатқан Жергілікті Кәсіподақтар кәсіподақ ОК атқару комитетінің шешімі бойынша үш ай өткеннен кейін Кәсіподақтың осы ұйымдарға қатысты қорғау қызметі тоқтатылатыны туралы ескертіледі.

8.11. Кәсіподақ Төрағасы, Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелері мен мүшелік ұйымдарының төрағалары мүшелік Кәсіподақ жарналарын толық жинауға, сондай ақ олардың міндетті аударымдары мен бөлу тәртібін сақтауға жауапты болады.

9. КӘСІПОДАҚТЫҢ БАҚЫЛАУ-РЕВИЗИЯЛЫҚ КОМИССИЯСЫ, ОНЫҢ ҚҰРЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕРІНІҢ РЕВИЗИЯЛЫҚ КОМИССИЯЛАРЫ

9.1. Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы Кәсіподақ съезінде сайланады.

Құрылымдық бөлімшелердің тексеру комиссиялары:

– олардың конференциялары мен жиналыстарында Кәсіподақтың және оның құрылымдарының, олар құрған ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметіне, мүшелік Кәсіподақ жарналарының және басқа да ақшалай түсімдердің есептелуіне және түсуіне, ақшалай қаражаттың дұрыс жұмсалуына, кәсіподақ мүлкінің пайдаланылуына бақылауды жүзеге асыру үшін тиісті сайланбалы органмен бірдей өкілеттік мерзіміне және өз қызметінде Кәсіподақ мүлкінің пайдаланылуына бақылау жасау туралы Орталық Кеңес бекіткен Ережелерді басшылыққа алады.

Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы Кәсіподақтың Орталық аппаратының, Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің Қаржы-шаруашылық (тексеру) қызметін тексеруді жүзеге асырады.

Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы Кәсіподақ пен оның құрылымдық бөлімшелері қызметінің қаржы-шаруашылық қызметіне және басқа да мәселелеріне, тексеру, ауқымды тексеру жүргізу нысанында басшы кәсіподақ органдарының жұмысын бақылайды.

Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясы жергілікті кәсіподақтардың қаржы-шаруашылық қызметін (тексеру және ревизия жүргізу) тексеруді жұмысының бірінші жылы ішінде, кейіннен қаржы жылы өткеннен кейін жүзеге асырады.

Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің тексеру комиссиялары өз жұмысында Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді.

9.2. Кәсіподақтың Бақылау-ревизиялық комиссиясының төрағасы лауазым бойынша Кәсіподақ съезінің делегаты болып табылады, ал филиалдар мен бастауыш ұйымдардың ревизиялық комиссияларының төрағалары – тиісті конференциялардың делегаты болып табылады.

9.3. Кәсіподақтың Бақылау-тексеру комиссиясы Кәсіподақ съезіне есеп береді.

Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің тексеру комиссиялары жиналыстарға (конференцияларға) есеп береді.

9.4. Кәсіподақтың бақылау-тексеру комиссиясының Төрағасы лауазымы бойынша Кәсіподақ съезінің делегаты болып табылады.

Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің тексеру комиссияларының Төрағалары - тиісті конференциялардың делегаттары болады.

10. КӘСІПОДАҚТЫ ҚАЙТА-ҚҰРУ ЖӘНЕ ТАРАТУ ТӘРТІБІ

10.1. Кәсіподақты қайта-құруға мыналар негіз болып табылады;

- Кәсіподақ статусының өзгеруі;

- Кәсіподақ филиалдары мен бастауыш ұйымдарының құқықтық жағдайларының өзгеруі. Кәсіподақ құрылымының өзгеруі және басқалар;

Қайта құру кезінде Кәсіподақтың барлық құқытары мен міндеттері оның құқық иеленушісіне өтеді.

10.2. Кәсіподақ қызметі, егер оның құрылымдық бөлімшелерінің саны осы Жарғыда оны құру үшін қарастырылған саннан кем болса, съезд шешімімен немесе сот шешімі бойынша тоқтатылуы мүмкін.

10.3. Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің қызметі съезд шешімі бойынша, Орталық Кеңес съездері арасындағы кезеңде немесе Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелері конференциясының (жиналысының) шешімі негізінде, шешім шыққаннан кейін Кәсіподақтың Орталық Кеңесі, Кәсіподақтың Атқару Комитеті бекітуімен тоқтатылуы мүмкін.

Кәсіпорындардың құрылымы өзгерген кезде немесе қызметкерлерді жұмыстан босатып, кәсіпорынды тарату кезінде Кәсіподақ филиалының құрылымын өзгерту Орталық Кеңестің шешімі бойынша жүргізіледі.

Кәсіподақтың жаңа құрылымдық филиалың құру және жұмыс істеп тұрған Кәсіподақтың құрылымдық филиалдың қызметін тоқтату кезінде құқықтар мен міндеттемелердің, оның ішінде Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелері сайланбалы органдары (құрамы, өкілеттіктер мерзімі) туралы шешімді Кәсіподақтың Орталық Кеңесі қабылдайды.

Кәсіподақтың жаңа құрылымдық бөлімшесін құру және жұмыс істеп тұрған кәсіподақтың құрылымдық бөлімшесінің қызметін тоқтату кезінде құқықтар мен міндеттемелердің, оның ішінде кәсіподақтың құрылымдық бөлімшесінің сайланбалы органдары (құрамы, өкілеттіктерінің қолданылу мерзімі) туралы шешімді кәсіподақтың Орталық кеңесі қабылдайды.

10.4. Мына жағдайларда шешім қабылданды деп саналады:

- Кәсіподақ қайта құрылған кезде, егер кворум болып, ол үшін съезд делегаттарының кемінде үштен екісі дауыс берсе;

- Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің қызметі тоқтатылған (таратылған) кезде, егер кворум болып, ол үшін съезд, конференция делегаттарының кемінде үштен екісі дауыс берсе шешім қабылданды деп саналады;

10.5. Кәсіподақтың құрылымдық бөлімшелерінің қызметін тоқтату

(тарату) туралы шешім қабылданған жағдайда оны тарату жөніндегі барлық ұйымдық шараларды тиісті құрылымдық бөлімшенің ревизиялық комиссиясы жүзеге асырады.

Филиалды тарату жөніндегі ревизиялық комиссияның қорытындысын Кәсіподақтың Орталық Кеңесі бекітеді.

10.6. Кәсіподақтың бастауыш ұйымының жиналысының, конференциясының хаттамасы және ревизиялық комиссияның қорытындысы қызметті тоқтату туралы шешім қабылданғаннан кейін үш күн мерзімінде Кәсіподақтың Орталық Кеңесінің Атқару комитетіне жолданады.

10.7. Кәсіподақ қызметінің тоқталуы туралы шешім қабылданған жағдайда съезд тарату комиссиясын құрады, оның құрамына Кәсіподақтың Бақылау-ревизиялық комиссияның мүшесі кіреді.

Қабылдаған шешім жайында тиісті Әділет органдары хабарландырылады.

Тарату комиссиясы Кәсіподақтың таратылғаны туралы, сондай-ақ несие берушілердің талап-шағымдарын беру тәртібі және мерзімі туралы ақпаратты Орталық әділет органдарының ресми мерзімдік баспаларында жариялайды. Талап-шағым беру мерзімі тарату туралы хабар жариялағаннан кейін – екі ай. Мерзім бекіткен соң несие берушілер шағым-талаптарды көрсетуі үшін тарату комиссиясы аралық тарату теңгерімін жасайды, оны Кәсіподақтың Орталық Кеңесі бекітеді.

Кәсіподақ немесе оның құрылымдық бөлімшесі таратылған соң қалған мүлік Кәсіподақ Жарғысында қарастырылған мақсаттарға жұмсалады.

10.8. Заңды тұлғалардың бірыңғай мемлекеттік тізілімінде тіркелген сәттен бастап - таратылу аяқталған, ал Кәсіподақ – қызметін тоқтатқан болып саналады.

11. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

11.1. Заңды тұлғаның құқығын Орталық Кеңес, Кәсіподақ ОК Атқару Комитеті, Кәсіподақ төрағасы, заңнамада, осы Жарғыда, Жергілікті Кәсіподақтар Жарғысында белгіленген тәртіппен қызмет ететін Жергілікті Кәсіподақтар төрағалары іске асырады.